

הדגימות, בדיקות המעבדה, דיווח וכו'). 4. יעובד תחשיב לעלות הבדיקות, אשר יאושר סופית על ידי ה.מ.ב. ואגף החלב בתנובה.

שמואל ריין

ה.מ.ב.

הוחלט: 1. להקים מעבדה אזורית ראשונה במחלבת תל-יוסף, וזו תשרת כ-15,000 פרות. 2. תנובה תצייד את המעבדה בצידוד מתאים ותפעיל. 3. ועדה משותפת של תנובה וה.מ.ב. תעבד תכנית ארגונית להפעלת המעבדה (במשק, איסוף

בשליחות ייצוא הבקר לטורקיה

גבוה, יחסית, ולא עשו כל עבודה אחרת חוץ מלחלוב 3 פעמים ביום, 7 ימים בשבוע. אני שמח לציין, שהם פועלים טובים ואחראיים, ולא מצאתי פרות רבות שלא סיימו לחלבן כראוי.

המחלוקת השניה עם בעל הבית היתה על כמות החלב שתיועד לגידול העגלות. הגמתי לכל הולדות 4 ליטר חלב מלא ליום וגמתי אותם בגיל חדשים — סה"כ כ-220 ליטר חלב.

אורהן למד בזמנו בביה"ס החקלאי, כי יש להגמיע 6 ליטר חלב ביום במשך 3 חדשים. הסברתי לו, שאני מגיש להם תערוכות מהשבוע הראשון לחייהם וכן שחת אספסת טובה וזה יותר ממה שאנו מגישים בישראל; אך הוא לא השלים עם כך עד שמצא בחוברת אמריקאית, שמשקלו של וולד גמול בגיל חדשים צריך להיות 120 ק"ג. משקלו של עגל מהקבוצה הראשונה שנגמלה היה 118 ק"ג! זה היה הלימוד הטוב ביותר והוא השתכנע ממראה עיניו (בכלל — אני ממליץ לבעלי עודף חלב מעל המכסה לגדל עגלות על חלב מלא!).

הפרות הגיבו יפה, ושיווקנו לאחר גמילת רוב העגלות כ-2,500 ליטר ביום. המחלבה נמצאת במרחק של כ-100 ק"מ מהחוזה ובאים כל יום עם מכל אסבסט בנפח של 2,500 ליטר לאסוף את החלב. התנובה היומית היתה 23 ליטר לפרה והדבר עשה רושם רב והתפרסם בכל המדינה. היו לנו ביקורים של בעלי משקים, רופאים וטרינריים ופקידי משרד החקלאות מהסביבה הקרובה והרתוקה לראות את הפלא של הפרות הישראליות. הפרות עמדו יפה בגל הקור שפקד את אנטוליה — טמפרטורות עד -18°C — ובתוך הסככה ירדה הטמפרטורה בלילה עד -3°C . בימים אלה היתה רק ירידה קלה בתנובת החלב וההתאוששות לאחר מכן היתה מהירה.

לאחר תקופת ההמלטות הורבעו כ-90 מ"מ 118 הפרות על-ידי שני פרים צעירים שהובאו יחד עמן מישראל. לאחר שנוכחתי, כי העבודה נכנסה למסלול, החלטתי לסיים את תקופת שהותי בטורקיה. היתה זו תקופה מעניינת, ואני מקווה, שתרמתי את חלקי להצלחת הייצוא וטורקיה תהפוך לארץ יעד נוספת לייצוא פרות ישראליות.

פרנצו קליין

נבעת-חיים מאוחד

פברואר 1976

בשליחות ייצוא

בטרם אסכם את ארבעת חדשי עבודתי בטורקיה — ברצוני להקדים כמה מלים ולתאר את התרשמותי הכללית מארץ גדולה זו, שבה יותר מ-40 מיליון תושבים, והנמצאת בתחילתה של התפתחות מזורות בתעשייה ובשנים האחרונות גם בחקלאות. יהיה נכון להגדיר, שההתפתחות החקלאית המודרנית החלה לפני מספר שנים בלבד, ואיני מתכוון רק לענף הבקר, אלא לאינטנסיפיקציה של החקלאות בכללותה.

ברצוני להתחיל את סיפורי בהערכה לאיש בעל היזמה והיכולת — אורהן סצ'לי — בעל חווה בקרבת אמיסיה שבצפון-מרכז אנטוליה, הנמצאת כ-120 ק"מ מחוף הים השחור. אורהן הוא איש בשנות ה-40 לחייו, בוגר בית ספר חקלאי, והיה לפני 15 שנים כששה חדשים בארצות הברית במסגרת חילופי חקלאים. אין זה ניסיונו הראשון להקים בחוותו רפת חלב. הוא בעצמו מספר ברצון איך חיפש דרך ליבא פרות הולשטיין-פריזיות מארצות שונות וכך הגיע לצירות ישראל באנקרה ומשם להתקשרות עם התאחדות מגדלי בקר ולביקור בארץ.

קיבלתי על עצמי ללוות את 120 המבקירות; תחילה באניה לאיסטנבול ומשם במשאיות, מרחק של כ-1,000 ק"מ, לאמיסיה. חזרתי לשם כעבור חדשים, עם תחילת ההמלטות, ומצאתי את הסככה מוכנה עם תאי רביצה כפולים לפי תכנון ישראלי, אך הצידוד לרפת החליבה עדיין לא הגיע. חלבנו על כן בשלוש מכוניות ניידות מסוג אלפא-לאוואל, כל אחת עם שתי יחידות וכד ל-50 ליטר. לימדתי את העובדים לחלוב במכונית, ואני עצמי למדתי את המלים הראשונות בטורקית. ההמלטות היו בדרך כלל בסדר ומ-119 פרות נמצאים כיום 110 ולדות חיים. הפרות הממליטות הועברו לרפת סגורה ל-3—4 ימים, עד גמר חליבת הקולוסטרום, ואחר כך הוחזרו לסככה הכללית.

המחלוקת הראשונה עם בעל המשק היתה לגבי מספר החליבות ביממה. תחילה הסכמתי לשתי חליבות בגלל קשיים עם העובדים, אולם כאשר אלו לא הקפידו על חליבה כל 12 שעות — בבוקר אחרון ובערב רצו לגמור מוקדם — דרשתי לחלוב שלוש פעמים ביממה. הסברתי ש"מילק אופרטור" באמריקה מקבל שכר גבוה ושההבדל בכמות החלב הוא 10%—15%. אחרי התלבטויות וויכוחים הוסכם על שלוש חליבות והעובדים הפכו לחולבים מקצועיים בשכר